

Nr 17

Bevillningsutskottets betänkande i anledning av väckta motioner om rätt för företagare till avdrag vid beskattning för vissa försäkringspremier.

(2:a avd.)

I de inom riksdagen väckta, till bevillningsutskottet hänvisade likalydande motionerna I: 292 av herrar *Mattsson* och *Ferdinand Nilsson* samt II: 497 av herr *Fälldin m. fl.*, har hemställts, att riksdagen måtte besluta att vidtaga sådan ändring av skattelagstiftningen, som i motionerna anförts, samt att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till härför erforderlig lagtext.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för det i motionerna framförda yrkandet, får utskottet, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, hänvisa till motionen II: 497.

Vid beskattningen av försäkringstagare tillämpas i de svenska skattelagarna endera av två metoder. Enligt den ena metoden medgives rätt till avdrag för erlagda försäkringspremier, men beskattas å andra sidan hela det utfallande försäkringsbeloppet. Enligt den andra metoden föreligger i princip icke avdragsrätt för erlagda premier, men utfallande försäkringsbelopp blir helt skattefria eller beskattas endast då beloppet utgår i form av livränta.

Den först angivna metoden tillämpas sedan år 1951 bl. a. med avseende å alla försäkringar, som enligt anvisningarna till 31 § kommunalskattelagen är hänförliga till pensionsförsäkringar. Ersättning som utfaller på grund av sådan försäkring beskattas således men å andra sidan föreligger avdragsrätt för erlagda premier. Samma metod har även kommit till användning vid beskattningen av ersättning på grund av sjuk- eller olycksfallsförsäkring, som tagits i samband med tjänst.

Har sjuk- eller olycksfallsförsäkring tagits i samband med tjänst, blir således livränta eller annan ersättning som utgått på grund av försäkringen i sin helhet beskattad; undantag gäller dock för ersättning som avser sjukvårds- eller läkarekostnader, vilken ersättning beskattas endast i den mån den utgått efter förmånligare grunder än motsvarande förmåner till statliga befattningshavare. Enligt 33 § kommunalskattelagen är den anställda berättigad till avdrag för avgifter, som han erlagt för sjuk- eller olycksfallsförsäkring tagen i samband med tjänst. Har arbetsgivaren helt

eller delvis stått kostnaden för premier för dylik försäkring, äger han vid taxeringen göra avdrag för kostnaden, om den är att hänföra till omkostnad i förvärvskälla.

Förutsättningarna för att en försäkring skall anses ha tagits i samband med tjänst är angivna i sista stycket av punkt 1 av anvisningarna till 31 § kommunalskattelagen. Sålunda erfordras att enligt anställningsavtalet skyldighet föreligger för arbetstagaren att ha sådan försäkring eller att, om sådan skyldighet icke föreligger, premier för försäkringen skall gäldas av arbetsgivaren eller av denne jämte arbetstagaren. Beträffande sjuk- eller olycksfallsförsäkring erfordras dessutom, att anmälan angående nyssnämnda förhållanden skett hos försäkringsanstalten. Försäkring i allmän sjuk-kassa eller enligt lagen om yrkesskadeförsäkring anses icke såsom försäkring tagen i samband med tjänst.

Enligt 19 § kommunalskattelagen gäller vidare att till skattepliktig inkomst icke skall räknas ersättning, som på grund av försäkring i allmän sjuk-kassa eller enligt yrkesskadeförsäkringslagen tillfallit den försäkrade. Från skatteplikt har vidare undantagits ersättning, vilken vid sjukdom eller olycksfall tillfallit någon på grund av annan försäkring, som icke tagits i samband med tjänst. Utgår ersättningen i de nu nämnda fallen i form av pension eller livränta utgör den dock skattepliktig inkomst.

Avdrag är i princip icke medgivet för premier för sjuk- eller olycksfallsförsäkring, som icke tagits i samband med tjänst. Av sociala skäl har dock medgivits viss avdragsrätt för sådana premier, nämligen inom ramen för det s. k. försäkringsavdraget, vilket emellertid maximerats för ogift skattskyldig till 300 kronor och för äkta makar till sammanlagt 600 kronor.

Avgift för försäkring enligt yrkesskadeförsäkringslagen, som arbetsgivare erlägger för den anställda, är avdragsgill för arbetsgivaren, om kostnaden är hänförlig till någon av de i kommunalskattelagen upptagna förvärvskällorna. I annat fall är avgiften icke avdragsgill för arbetsgivaren.

Av innehållet i de föreliggande motionerna må här återges följande.

Motionärerna framhåller att skillnad föreligger i beskattningshänseende mellan arbetsgivare och anställda i fråga om avdrag för sjuk- och olycksfallsförsäkringspremier. Arbetsgivaren svarar för den anställdes premier i vad avser sjuk- och olycksfallsförsäkringen utom för den del av premien, som avser grundsjukpenning, sjukhusvård, reseersättningar och läkemedelsrabatter. Löntagarens självdeklaration belastas under allmänna avdrag endast med den del av kostnaden för allmänna sjukförsäkringen som belöper sig på grundförsäkringen. Arbetsgivarens premiekostnader för den anställda måste anses som en del av den totala lönen, men denna lönedel blir i princip skattefri. Däremot har egna företagare att själva bekosta hela sitt försäkringsskydd. Vid sidan av grundförsäkringen måste företagaren, därest han inte driver sitt företag såsom aktiebolag, teckna personliga försäkringar för att skydda sig mot alltför stort inkomstbortfall i händelse av sjuk-

dom eller olycksfall. Företagarens totala premiekostnad för sjuk- och olycksfallsförsäkringen blir på så sätt väsentligt mycket större än för löntagaren, fastän bådas försäkringsskydd i verkligheten kan vara lika stort. På grund härav blir utrymmet för premiekostnaden för övriga i och för sig avdragsgilla personliga försäkringar betydligt mindre för företagaren än för löntagaren. Denna orättvisa i beskattningen skulle undanröjas om företagare medges rätt att å rörelsebilagan till sin självdeklaration göra avdrag för premierna för nödvändiga kompletterande personliga sjuk- och olycksfallsförsäkringar.

Utskottet

Som närmare framgår av den föregående redogörelsen tillämpas vid beskattningen av försäkringstagare endera av två metoder. Enligt den ena metoden medgives rätt till avdrag för erlagda försäkringspremier, men beskattas å andra sidan hela det utfallande försäkringsbeloppet. Enligt den andra metoden föreligger i princip icke avdragsrätt för erlagda premier, men utfallande försäkringsbelopp blir helt skattefria eller beskattas endast om fråga är om livränta.

Den sistnämnda av dessa metoder tillämpas på sjuk- och olycksfallsförsäkringar, som icke tagits i samband med tjänst. Detta innebär att företagare, som försäkrat sig mot sjukdom eller olycksfall, erhåller avdrag för erlagda försäkringspremier endast i den mån premierna rymmes under det s. k. försäkringsavdraget. Å andra sidan blir utfallande belopp inte skattepliktig inkomst för honom annat än om beloppet utgår i form av livränta.

Den motsatta ordningen — att utfallande belopp i princip beskattas och premierna är avdragsgilla — gäller för sjuk- eller olycksfallsförsäkring som tagits i samband med tjänst. Dock har det undantaget gjorts att förmån av fri sjukvård eller fri tandvård inte upptas som intäkt annat än i speciella fall. Att märka är emellertid att försäkring i allmän sjukkasse eller enligt lagen om yrkesskadeförsäkring inte skall anses såsom försäkring, tagen i samband med tjänst. Detta sammanhänger med att ersättningsbeloppen bestäms under förutsättning att de skall vara skattefria, vilket självfallet samtidigt medför att premiekostnaderna kan hållas nere. Belopp som utfaller på grund av sådan försäkring behandlas i beskattningshänseende således på samma sätt som en företagares försäkring för sjukdom eller olycksfall. Avgift för försäkring enligt yrkesskadeförsäkringslagen, som arbetsgivare erlägger för den anställde, är avdragsgill för arbetsgivaren, i den mån kostnaden är hänförlig till utgift i förvärvskälla. I annat fall är avgiften icke avdragsgill för arbetsgivaren liksom självfallet ej heller för den anställde.

En följd av att den anställde icke själv behöver svara för sitt skydd mot olycksfall blir givetvis, att han får något större utrymme under försäkringsavdraget för premier för andra försäkringar än den, som själv måste bekosta premier för olycksfallsförsäkring.

Att med utgångspunkt från detta förhållande vidtaga en ändring i den riktning motionärerna yrkat finner utskottet emellertid inte böra ifrågakomma. Beskattningen av en företagares sjuk- eller olycksfallsförsäkring sker icke efter andra grunder än som gäller för flertalet andra försäkringar av denna art. Utskottet anser sig därför böra avstyrka bifall till de föreliggande motionerna.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa, att de likalydande motionerna I: 292 av herrar Mattsson och Ferdinand Nilsson samt II: 497 av herr Fälldin m. fl. om rätt för företagare till avdrag vid beskattningen för vissa försäkringspremier icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 1 mars 1960

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar John Ericsson, Hagberg, Einar Eriksson, Spetz, Jansson, Gustaf Elofsson, fröken Ranmark, herrar Söderquist, Bengtson och Oscar Carlsson; samt

från andra kammaren: herrar Sundström, Brandt i Aspabruk, Kollberg, Allard, Vigelsbo, Gustafson i Göteborg, Andersson i Essvik, Darlin, fru Holmqvist och herr Stiernstedt.

Reservation

av herrar *Gustaf Elofsson, Bengtson, Vigelsbo, Darlin och Stiernstedt*, vilka under åberopande av innehållet i de likalydande motionerna I: 292 av herrar Mattsson och Ferdinand Nilsson samt II: 497 av herr Fälldin m. fl. ansett att utskottet bort hemställa,

att riksdagen måtte, i anledning av nämnda motioner, för sin del antaga följande

Förslag

till

lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370)

Härigenom förordnas, att 22 § 1 mom., 29 § 1 mom. samt punkt 1 av anvisningarna till 20 § kommunalskattelagen den 28 september 1928 skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

22 §.

1 mom. Från bruttointäkten av jordbruksfastighet må avdrag göras för omkostnader, såsom för:

allt, som är att hänföra till driftkostnader, såsom lön och underhåll åt arbetspersonal, som uteslutande eller huvudsakligen använts för jordbruket eller dess binärningar; anskaffning av levande eller döda inventarier till ersättning för avyttrade, uttrangerade eller genom olycksfall eller kreaturs-sjukdom förlorade; reparation och underhåll av byggnader, stängsel, diken och inventarier; inköp av utsäde, foder, gödselmedel och dylikt; kostnader för skogs vård och underhåll, såsom förvaltning, bevakning, väg- och byggnadsunderhåll, skogskultur, skyddsdikning, skogsindelning med mera dylikt, ävensom, då fråga är om skogsavverkning, kostnader för virkets huggning, tillredning, utdrivning, flottning med mera; sjuk- och olycksfallsförsäkring avseende ägaren eller brukaren av fastigheten, försäkring av arbetspersonal, byggnader, skog, gröda, förråd och inventarier, som ej äro att hänföra till personlig löseegendom, med mera sådant;

värdeminskning, som — — — tillhörande fördelningsledningar.

Har skog — — — tidigare medgivits.

Har växande — — — av upplåtelsen.

Hemmavarande barn, — — — tillhöra arbetspersonalen.

Har sambruksförening — — — nämnda gottgörelse.

29 §.

1 mom. Från bruttointäkten — — — jämförlig verksamhet; premier för sjuk- och olycksfallsförsäkring avseende rörelseidkaren; speciella för — — — tillhörande fördelningsledningar.

Anvisningar

till 20 §.

1. Till skattskyldigs levnadskostnader, för vilka avdrag enligt denna paragraf ej medgives, räknas bland annat premier för egna personliga försäkringar och avgifter till kassor, föreningar och andra sammanslutningar, i vilka den skattskyldige är medlem. Att i vissa speciella fall avdrag dock får göras för dylika premier och avgifter, framgår av stadgandena i 22 § 1 mom., 25 § 1 mom., 29 § 1 mom., 33 § och 46 § 2 mom.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen enligt därå meddelad uppgift utkommit från trycket i Svensk författningssamling.